

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 97/2023-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej Palkovič advokátska kancelária s. r. o., Kapitulská 20, Trnava, proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 1S/133/2018 takto

rozhodol:

1. Postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 1S/133/2018 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Krajskému súdu v Bratislave **prikazuje** v konaní sp. zn. 1S/133/2018 **konať** bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadostučinenie **1 000 eur**, ktoré jej **je** Krajský súd v Bratislave **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Krajský súd v Bratislave **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **530,86 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 16. februára 2023 domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd. Tiež navrhovala prikázať krajskému súdu konať, priznať finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa správnu žalobou doručenou krajskému súdu 27. septembra 2018 domáha preskúmania zákonnosti rozhodnutia ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky z 3. júla 2018, ktorým potvrdil rozhodnutie žalovaného Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky a zamietol rozklad. Predmetom prieskumu zo strany ministra bolo rozhodnutie o odmietnutí sprístupnenia informácií sťažovateľke.

3. Sťažovateľka 24. januára 2019 požiadala krajský súd o spojenie dvoch prebiehajúcich konaní do jedného spoločného konania z dôvodu hospodárnosti konania a zároveň žiadala o nariadenie neodkladného opatrenia spočívajúceho v uchovaní dokumentov žalovaného pred skartáciou, no neúspešne. Po štyroch mesiacoch od podania správnej žaloby bola sťažovateľka 11. februára 2019 vyzvaná na zaplatenie súdneho poplatku. Krajský súd jej 15. marca 2019 doručil vyjadrenie žalovaného k podanej správnej žalobe, na ktoré reagovala podaním z 1. apríla 2019.

4. Podľa názoru sťažovateľky krajský súd v namietanom konaní koná neefektívne. Od momentu, keď doručila krajskému súdu vyjadrenie, vo veci nemal nevykonať žiadny procesný úkon, ktorý by smeroval k rozhodnutiu vo veci samej. Tvrdí, že od podania správnej žaloby uplynuli už viac ako štyri roky a vo veci nie je stále meritórne rozhodnuté.

II.

5. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 97/2023 z 2. marca 2023 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy na ďalšie konanie. Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre jej zjavnú neopodstatnenosť. Podľa § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde ústavný súd doručil ústavnú sťažnosť krajskému súdu na vyjadrenie.

6. Predseda krajského súdu v spojení s vyjadrením sudkyne spravodajkyne uviedol, že v namietanom konaní bol 23. marca 2023 vyhlásený rozsudok. Na pojednávanie sa však sťažovateľka nedostavila. Vo veci sa tiež konalo pojednávanie 16. februára 2023, ktoré bolo pre absenciu sťažovateľky odročené. Podotkol, že v čase podania ústavnej sťažnosti muselo byť sťažovateľke známe, že vo veci je nariadený termín pojednávania. Sudkyňa spravodajkyňa uviedla chronológiu procesných úkonov, ktorú ústavný súd bližšie rozoberie v nasledujúcej časti tohto nálezu. V závere vyjadrenia poukázala na svoju neprimeranú zaťaženosť, na ktorú upozornila aj predsedu krajského súdu.

III.

7. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Prihliada aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

8. Predmetom namietaného konania je správna žaloba, ktorou sa sťažovateľka domáha preskúmania rozhodnutia žalovaného o nesprístupnení informácií. Z pohľadu kritéria právnej a faktickej zložitosti ide o vec, ktorá tvorí bežnú agendu správneho súdnictva (pozri tiež III. ÚS 667/2022).

9. V rámci posúdenia správania sťažovateľky možno v jej neprospech pripísať, že sa nepokúsila prostredníctvom sťažnosti pre nečinnosť podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov adresovanú predsedovi krajského súdu eliminovať, resp. minimalizovať vznik zbytočných prietáhov v namietanom konaní (III. ÚS 59/2023). Rovnako v neprospech možno uviesť aj jej postup v rámci namietaného konania, na ktorý bude prihliadnuté v rámci rozhodovania o výške finančného zadost'učinenia a ktorý bude bližšie špecifikovaný ďalej.

10. Napokon ústavný súd hodnotil postup krajského súdu z hľadiska existencie zbytočných prietáhov a uvádza, že celková dĺžka namietaného konania trvá viac ako štyri roky. Sudkyňa spravodajkyňa vo vyjadrení uviedla, že správna žaloba bola krajskému súdu doručená 27. septembra 2018. V období od 17. januára 2019 do 1. apríla 2019 vykonával krajský súd v namietanom konaní bežné administratívne úkony (výzva na zaplatenie súdneho poplatku, doručovanie vyjadrení stranám konania a vyžiadanie administratívneho spisu). Krajský súd 15. decembra 2020 na účely posúdenia včasnosti podania správnej žaloby vyzval žalovaného na predloženie doručeníek o preukázaní doručenia napadnutého rozhodnutia sťažovateľke. Žalovaný na výzvu krajského súdu nereagoval. Opätovne bol žalovaný vyzvaný na predloženie doručeníek 5. decembra 2022. Žalovaný predložil kópie doručeníek 6. decembra 2022. Termín pojednávania bol nariadený na 19. január 2023. Ďalší termín pojednávania bol nariadený na 16. február 2023, ktorý bol odročený pre neprítomnosť sťažovateľky (sťažovateľka si prevzala predvolanie na pojednávanie až 13. februára 2023, pričom prostredníctvom mailu z 15. februára 2022 oznámila, že nesúhlasí s rozhodnutím vo veci v jej neprítomnosti). Vo veci bolo meritórne rozhodnuté 23. marca 2023.

11. Ústavný súd vychádzal zo svojej ustálenej rozhodovacej praxe, podľa ktorej zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou a nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania (III. ÚS 635/2022, III. ÚS 660/2022, III. ÚS 26/2023).

12. Z opísanej chronológie procesných úkonov krajského súdu v namietanom konaní možno konštatovať vznik zbytočných prietáhov spočívajúcich v nečinnosti a neefektívnej činnosti krajského súdu. V rámci administratívnej činnosti krajského súdu v období od podania správnej žaloby (27. septembra 2018) do apríla 2019 ústavný súd nezistil vznik zbytočných prietáhov.

Nečinnosť a neefektívnu činnosť krajského súdu však možno rozhodne konštatovať od apríla 2019, keď krajský súd vykonal vo veci ďalší procesný úkon až 15. decembra 2020 a po neúspešnom pokuse opätovne 5. decembra 2022 (vyžiadanie doručeníek od žalovaného). Vo veci bolo rozhodnuté 23. marca 2023. Sťažovateľke v namietanom konaní možno vytknúť, že neskorým prevzatím predvolania na pojednávanie nariadené na 16. február 2023 a svojím nesúhlasom s rozhodnutím vo veci v jej neprítomnosti došlo k predĺženiu namietaného konania o viac ako jeden mesiac, pričom rozsudok krajského súdu bol napokon vyhlásený tiež v jej neprítomnosti.

13. Sudkyňa spravodajkyňa vo vyjadrení poukázala na jej neprimeranú zaťaženosť. Ústavný súd už vyslovil, že systémové nedostatky pri správe súdnictva bez ohľadu na to, ktorý zo štátnych orgánov za ne zodpovedá, nemôžu byť dôvodom neuznania základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a nezbavujú Slovenskú republiku zodpovednosti za prietahy (III. ÚS 59/2023). Zmyslom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov nie je pomenovanie príčin prietahov v konaní alebo vyvodenie zodpovednosti vo vzťahu k stranám, ich advokátom, sudcom, súdnej administratíve, predsedom súdov či k rezortnému ministerstvu (III. ÚS 103/2021).

14. Pri zohľadnení celkovej dĺžky namietaného konania dospel ústavný súd k záveru, že došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

15. Vzhľadom na konštatovanie porušenia uvedeného práva sťažovateľky, ako aj na skutočnosť, že namietané konanie nebolo dosiaľ právoplatne skončené, ústavný súd prikázal krajskému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde vo veci konať. Z vyjadrenia sudkyne spravodajkyne vyplýva, že vo veci sťažovateľky bolo 23. marca 2023 meritórne rozhodnuté, avšak ústavný súd poznamenáva, že po rozhodnutí vo veci bude potrebné zo strany krajského súdu ešte vykonať ďalšie procesné úkony (napr. vyhotovenie a doručenie rozhodnutia, rozhodovanie o výške trov konania). Podľa rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva z 28. júna 2016 vo veci Čičmanec proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 65302/11, prípad sa považuje za uzavretý až právoplatným rozhodnutím vrátane o súvisiacich nemeritórnych rozhodnutiach, napr. o trovách konania (III. ÚS 461/2021).

IV.

16. Sťažovateľka žiadala finančné zadosťučinenie 5 000 eur. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Tak je to aj v tomto prípade, v ktorom rozhodujúcim faktorom pri zistení porušenia základných práv sťažovateľky bola nečinnosť a neefektívna činnosť krajského súdu. S prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania na krajskom súde, správanie sťažovateľky, význam konania pre sťažovateľku, postup krajského súdu bolo sťažovateľke podľa čl. 127 ods. 3 ústavy priznané finančné zadosťučinenie 1 000 eur. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovelo.

17. Sťažovateľka má nárok na náhradu trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2023 (prevzatie, príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) v sume dvakrát po 208,67 eur, režijný paušál v sume dvakrát po 12,52 eur (§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov). Celková hodnota náhrady trov právneho zastúpenia tak predstavuje sumu 530,86 eur vrátane DPH.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. apríla 2023

Robert Šorl
predseda senátu